

SYTTÄJÄLAITOKSEN EETTISET LINJAUKSET

Saatesanat

Etiikan määritelmistä ei ole pulaa alan kirjallisuudessa. Tässä saatteessa emme yritä määritellä, mitä etiikka on. Syyttäjän ammattietiikan perusteita on käsitelty myös syyttäjälaitoksen sisäisessä työryhmässä (Syyttäjän eettiset periaatteet -työryhmän mietintö, Helsinki 20.12.2013).

Paljon etiikan käsitteen määrittelyä tärkeämpää on havahtua riittävän usein pohtimaan erilaisia arkityöhöme liittyviä toimintatapoja ja tilanteita eettisestä näkökulmasta. Onko tämä oikein? Voiko näin tehdä? Tulisiko minun tai meidän alkaa toimia jollakin toisella tavalla? Millaisen esimerkin annan? Mikä vaikutus toiminnallani kenties on siihen, mitä syyttäjälaitoksesta laajemminkin ajatellaan? Nämä pohdinnat kuuluvat syyttäjälaitoksessa kaikille ammattiryhmille.

Tämä ohje on laadittu eettisen omatuntonne ja ajattelunne herättelemiseksi ja myös avuksi harkittaessa vastauksia esille nouseviin kysymyksiin. Toivomme, että nuo pohdinnat olisivat mahdollisimman usein yhteisiä toisen tai useammankin työtoverin kanssa. Liian harvoin kuulemme, mitä joku muu näistä asioista ajattelee. Itsestään selvää oikeaa vastausta ei ehkä löydy silloinkaan, mutta jo sellaisen etsiminen on eettisesti arvokasta. Toisaalta meillä on vaistonvaraisia vastauksia moniin jokapäiväisiin eettisiin kysymyksiin.

Jokaisen on helppo tiedostaa – niin uskomme – omassa työssään ja arjessaan tilanteita, jotka ovat eettisesti mielenkiintoisia, ehkä ongelmallisiaakin. Olemme liittäneet oheen joukon tilanteita, joihin voidaan nähdä liittyvän eettisiä näkökohtia.

Ajatuksemme on, että tätä ohjetta ja kuvitteellisia esimerkkitalanteita voi lukea rinnakkain ja arvioida, missä tilanteissa tähän kirjatusta voisi saada virikkeitä eettiseen pohdintaan ja löytää vastauksiakin. Parhaiten eettisen ajattelun luonteen tavoittaa perehtymällä ohjeeseen kokonaisuutena, ei niinkään tutkimalla tai tulkitsemalla sen yksittäistä lausetta saati sanaa.

Olennaista on, että me kaikki olemme motivoituneet toimimaan eettisesti tämän ohjeen antamassa suunnassa. Meidän on pystyttävä olemaan itsekriittisiä ja arvioimaan toimintaamme myös ulkopuolisen tarkkailijan silmin. Arvioinnin tulos voi vaatia muutosta aiempaan. Muutoksen toimeenpano voi edellyttää vähän rohkeuttakin.

6.10.2016

Dnro 18/34/13

Haluamme, että tästä ohjeesta – tarvittaessa esimiesten tuella – keskustellaan kaikilla toimipaikoillamme. Odotamme, että vastaisuudessa jokaisen uuden työntekijämme perehdyttämiseen kuuluu pohdintoja eettikasta tämän ohjeen pohjalta.

Tahdomme lämpimästi kiittää syyttäjälaitoksessa niitä monia henkilöitä, jotka ovat panoksellaan edistäneet tätä työtä ja rikastaneet eettistä pohdintaamme hankkeen aiemmissa vaiheissa: työryhmätyössä, lausuntoja laadittaessa, kyselyyn vastaamisessa, sen tulosten koostamisessa ja työpajassa.

Syyttäjälaitoksen korkeasta eettisestä toiminnasta ovat omalta osaltaan vastuussa kaikki sen palveluksessa olevat henkilöt. Jokaiselle kuuluu myös ansio silloin, kun siinä onnistutaan.

Matti Nissinen
valtakunnansyyttäjä

Raija Toiviainen
apulaisvaltakunnansyyttäjä